

sine missa scdm gelasium papam quia tunc reuelat sacramentum quod etiam angelis ab inicio fuit absconditum. Et attende quomodo in aspersione basilice pontifex lineis duntaxat et minoribus vestitur indumentis. sed in missa vestitur ornatis pontificalibus et preciosis recolens quod legalis pontifex in lineis factuarius expiabat. et per hoc in pontificalibus in olocautum arietem offerebat. sed quia in eis lineis hircum emittebat post expiationem. ideo etiam in consecratione fontium et immersione catechumorum ubi peccata eorum transferuntur. quidam vtuntur simplicibus et lineis indumentis

De consecrationibus et unctionibus

Ugitur dominum precepisse moysi ut conficeret crisma. quo unguento ungeret tabernaculum in dedicatione et archam testamenti mensamque cum vasis. et quo similiter sacerdotes et reges ungerentur. Moyses enim non legitur fuisse unctus nisi unctione spirituali sic et christus. Voluit itaque christus nos unctione materiali ungi ut in illa consequamur spirituales et ideo pia mater ecclesia diuersas exhibet unctiones. de quibus hic aliqua prestringam dicentes. Primo quibus huiusmodi significet unctiones. Secundo ex quibus fiant. Tercio de unctione baptismi. Quarto de unctione baptismi que per episcopum fit in fronte. Quinto de unctione ordinandi. Sexto de unctione consecrandi episcoporum et principum. Septimo de unctione ecclesie altaris calicis et aliorum ministeriorum ecclesiasticorum. Octauo de extrema unctione. Nono de consecratione et benedictione cimiterij vestium et aliorum ornamentorum ecclesiasticorum. Decimo de consecratione et benedictione virginum. Circa primum igitur notandum est quod due sunt species unctionis. exterior que materialis siue corporalis et visibilis est. et interior que spiritualis et inuisibilis est exteriori visibiliter ungitur corpus interiori et inuisibiliter ungitur cor. De prima laborat apostolus ait. Infirmum quis in vobis inducat presbiteros ecclesie et orent super eum ungetes eum oleo in nomine domini. et oratio fidei saluabit infirmum. De secunda iohannes apostolus ait. Et vos unctionem. id est unctionem quam ab eo accepistis maneat in vobis ut non necesse habetis ut alius quis doceat vos. sed sicut unctio eius docet vos de omnibus. Vnctio exterior signum est interioris. Interior vero non solum est signum. id est signatum. sed etiam sacramentum. quia si digne sumit vel agit vel auget absque dubio. quod designat puta salutem iuxta illud. Super egros manus imponet et bene habebunt. Circa secundum sciendum quod ad exhibendum exteriori et visibili unctione duplex oleum benedicuntur videlicet oleum sanctum seu catechumorum quo catechumini ungentur. et oleum infirmorum de quo infirmi ungentur. de qua unctione loquitur beatissima autoritas. Infirmum quis ex vobis et cetera. Quia autem fiat benedictiones utriusque olei et crismatis in sexta parte sub quinta feria cene domini dicitur. Sed queritur quare infirmi et catechumini oleo ungentur. Respondeo ut ex visibilibus inuisibilia fa-

ctis capiantur sicut enim oleum fugando infirmitatem recreat artus fessos et de sui natura lumen prestat sic et tendit est quod unctio olei consecrati quod est signum fidei peccata fugando sanitatem anime offert et lumen ei prestat. Siquidem oleum visibile in signo. oleum inuisibile in sacramento. et oleum spirituale intus est. De oleo infirmorum auctoritatem accipimus ab apostolis de oleo catechumorum ab apostolicis et licet deus possit oleum spirituale sine corporali tribuere. quia tamen apostoli pro infirmis. apostolici per catechumini hac arte vsi sunt. Non sine peccato omitti potest. quod eorum auctoritas consecrauit per sub titulo de altari dictum est. sicut et antiqui iusti sine circumsione placuerunt deo sed postquam eis preceptum fuit ut circumciderentur. hoc omittentes peccato subiciebantur. Tercio dicitur est de unctione baptizandorum et quidem in nouo testamento non solum reges et sacerdotes ungentur sic iam dicitur. Verum etiam quia christus in sanguine suo fecit nos deo nostro regnum et sacerdotes. id est regales sacerdotes iuxta quod petrus apostolus ait. Vos estis genus electum. id est electi ex generibus hominum regale sacerdotium. id est bene vos reges estis. Omnes christiani bis ante baptismum ungentur hoc oleo benedicto primo in pectore. deinde inter scapulas. et bis post baptismum. sed crismate sacro. primo in vertice. deinde per episcopum in fronte. Et secundum augustinum prime tres unctiones interducentur sunt potius vsu quam per aliquam scripturam. In pectore quidem in quo est locus cordis baptizandus ungitur oleo. primo ut per spiritum sancti donum abiciat errorem et ignorantiam et suscipiat fidei rectam. quia iustus ex fide viuit. et corde credit ad iusticiam. Inter scapulas vero ut per spiritum sancti gratiam excuciat negligentiam et torporem et exerceat bonam operationem quia fides sine operibus mortua est. ut per fidei sacramentum sit mundicia cogitationum in pectore. per operis exercitium sit fortitudo laborum in scapulis. quatenus fides per dilectionem secundum apostolum operetur. Oleum igitur a corde ad scapulas transfertur quando fides que mente concipitur opere perficitur. In vertice vero baptizandus crismate a sacerdote ungitur. ut sit paratus omni poscenti de fide reddere rationem. quia per caput mens intelligitur. iuxta quod legitur. Oculi id est intellectus sapientis in capite id est in mente eius cuius scilicet mentis superior pars est ratio et inferior sensualitas. Unde bene per vertice que est superior pars capitis intelligitur ratio que est superior pars mentis. de hoc etiam in sexta parte super sabbato sancto ubi agitur de confirmatione dicitur. Ideo autem ante baptismum ungitur oleo benedicto. et post baptismum crismate sacro quia crisma soli competit christiano. christus enim a crismate dicitur vel potius a christo dicitur crisma non secundum nominis formam sed secundum fidei rationem. A christo vero christiani dicitur tanquam uncti deriuantur ab uncto. scilicet a christo ut omnes occurrant in odore unguenti illius. scilicet christi cuius nomen oleum est effusum. sed secundum vim nominis christiani a crismate dicitur secundum prophetam

de hoc dicitur in phemio secunde ptis. Rursum
 secundum augu. unctio ex oleo ostendit nos ad
 auditum plene fidei paratos et ad bonum christi odorem
 vocatos. ad renunciandumque dyabolo esse commo-
 nitos. Secundo unctio in pectore et inter scapu-
 las fit secundum rabanum ut per fidem ubi dicitur muniamur
 et ad bona opera perficienda per dei gratiam robo-
 remur. Nam per pectus fidei virtus. per scapulas
 vero in quibus onus portatur. hominis robur
 et operatio recte intelligitur. iuxta illud. Alligat
 onera importabilia et imponit humeris hominum
 et cetera. Ergo in pectore et inter scapulas ut
 mente et actu. opera dyaboli postponat. et ut sit
 capax ad intelligendum verbum dei. et robustus
 ad portandum iugum ipsius et onus legis. Unctio
 vero que fit in vertice. id est summitate capitis super
 cerebra. fit secundum ipsius ut celestis regni princi-
 peps fiat inunctus. et quia baptizati anima capiti
 id est christo desponsatur. et propterea fit cum crismate
 ex oleo et balsamo confecto ut sciamus quod spiritus
 sanctus ei datur qui invisibiliter operatur. oleum namque
 fessa membra fouet et lumen prestat ut premissum
 est balsamus vero redolere facit. si quidem fessa
 sunt anime membra. quando penitet se opera deus
 egisse spiritus sanctus venit ad illam illuminans eam
 intelligentiam et demonstrans ei peccata sibi esse
 dimissa vel dimittenda. et prestans illi bona opera
 que in alijs inspirant bonum odorem. quod per
 fragrantem balsamum designatur. Item quia sedes
 superbie que semper iuxta ipsius nominis resonan-
 tia superbia appetit in vertice esse videtur. Tercio ri-
 te fit ibi hęc unctio sub forma crucis. et sub noie
 humilitatis. Hanc unctioem silvester papa fieri
 iussit tunc per presbiteros propter occasionem mortis
 unde credibile est quod ante eius tempus utraque un-
 ctio. scilicet et verticis et frontis episcopo reserva-
 batur. Cum enim gremium dilataretur ecclesie. nec
 omnibus episcopi valerent per confirmationem oc-
 currere. ideo ne sine crismatis unctioe perirent
 instituit ut a sacerdotibus in vertice supra cere-
 brum ubi est sedes sapientie ungeretur. ad robur
 et augmentum gratie. Unde si postea decesserint
 dixit sicardus in mirali quod per gratiam augmen-
 tum consequentur et glorie. Verumtamen et sine
 unctioe credimus solo baptismo saluari et sine
 manus impositione spiritum sanctum dari cui deus
 bare voluerit prout in actibus apostolorum legitur. Ar-
 nabiste tamen presbiteri heretici asserunt quod nunquam
 per baptismum aque homines spiritum sanctum acci-
 piunt. nec samaritanis baptizati illum receperunt
 donec manus impositionem acceperunt. Sane utra-
 que unctio fit secundum rabanum in modum crucis
 ut ab eo tempore dyaboli in vase suo pristino cog-
 noscens signum sue interemptionis sancte crucis
 qua inemptus est. iam sibi deinceps illud sciat
 alienum. id est a se alienatum. fit quoque secundum eam un-
 ctio in pectore cum invocatioe trinitatis ut nulle
 reliquie latetis inimici in eo residant. sed in fide
 sancta trinitatis mens eius confortetur. et suscipiat
 et habeat intelligentiam mandatorum dei. Quisquis

ergo fidelis bis inungitur. bis oleo. postea simi-
 liter bis crismate. Primo in baptismo in vertice.
 Secundo post baptismum in fronte. scilicet in confirma-
 tione. quia etiam spiritus sanctus bis fuit aposto-
 lis datus ut dicitur in sexta parte sub sabbato sa-
 cto. Quarto loco dicendum esset de unctioe que
 fit per episcopum in fronte baptizati. sed de hoc dicitur in
 sexta parte sub sabbato sancto. Quinto loco circa
 unctioem ordinandorum notandum est quod manus pre-
 spiteri ab episcopo unguuntur ut cognoscat hoc sacra-
 mento se per spiritum sanctum suscipere virtutes et
 gratiam consecrandi. Unde episcopus eos inungens
 dicit. Consecrare et sanctificare digneris domine
 manus istas per istam unctioem et nostram bene-
 dictionem ut quecumque consecrauerint consecrent
 et quecumque benedixerint benedictionem in nomine domini. Tercioque
 viri deuoti osculantur manus sacerdotum statim post
 ordinacionem credentes per hoc orationum illorum princi-
 peps fieri et tonorum. Et unguuntur oleo sacro. ut
 opera misericordie per viribus ad omnes debeant
 exercere. Per manus enim opera. per oleum misericor-
 dia designatur. Unde samaritanus ille appro-
 pians vulnerato vinum super infudit. et oleum vul-
 neribus eius. Unguntur etiam oleo ut homines sint
 ad offerendum deo hostiam pro peccatis et large
 ad cetera officia pietatis non aride et curue ad re-
 tinendum. utrumque enim videlicet gratia curacionis et
 caritas dilectionis per oleum designatur. Rursum
 idem impositio manus cum oleo super caput ordinan-
 di fit. quia per manum opus. per digitum dona
 spiritus sancti. et per caput mens intelligitur. Ma-
 nus ergo imponit. quia donis spiritus sancti mente
 imbutus ad opera christi mittitur. Sexto circa epi-
 scoporum et principum unctioem sciendum est quod epi-
 scoporum unctio a veteri testamento sumptis ori-
 ginem. Nam leuiticum. xxj. c. dicitur pontifex super cuius
 caput fufum est unctiois oleum. et cuius manus
 sunt in sacerdotio consecrate. Sane episcopus ungitur
 crismate quod sicut premissum est conficitur ex oleo et
 balsamo. et ungitur illo tam in corpore quam in corde
 ut interius nitorem conscientie quantum ad deum quod
 per oleum. et exterius habeat odorem fame quo ad
 proximum quod per balsamum designatur. De nitore
 conscientie dicit apostolus. Gloria nostra hęc est testi-
 monium conscientie nostre. Nam omnis gloria fi-
 lie regis abire. scilicet. procedit. De odore bone fame scilicet
 apostolus ait. Christi bonus odor. fumus. id est exemplum
 et imitacio sumus in omni loco et alijs sumus odor
 vite in vitam quasi diceret fumus exemplum. dile-
 ctionis et bone opinionis ducetis in vitam eternam
 alijs odor mortis in mortem. id est inuidie et male
 opinionis ducetis in mortem eternam. Debet enim
 episcopus bonum in se habere testimonium. et ab his que
 sunt intus et ab his que sunt foris ut cortina. id est
 fidelis. cortina. id est. infidelis trahat scilicet ab fide
 et qui audit. scilicet addiscendo et credendo dicat
 Veni. scilicet predicando et docendo. Hoc unguentum
 caput et manus episcopi consecrant. Per caput
 enim mens intelligitur. iuxta illud euangelij. unge
 tunc humilia. caput tuum. et facies tuam. id est. consci-

encia laua lacrimis. **P**er manus opa designantur iuxta illud in canonicis. **M**an9 mee. idest bona opa a distillauerunt in terra. idest dederunt alijs bonu exempluz. **C**aput igitur ungitur balsamo caritatis. **P**rimo ut epus diligat deum ex toto corde et ex tota mente et ex tota aia sua. et etia xpi exemplo proximu suu sicut idest ad id quod se psu. **O**leum em in capite est caritas in mente scdm greg. **S**ecundo caput ungitur ppter auctoritatem et dignitatem. quia no solu episcopus sed etiam rex constituitur. **T**ercio ut ostendat illius sez xpi tanqz eius vicarius representare persona. de quo dicitur per prophetam. **S**icut unguetu in capite eius etc. **C**aput em viri est xps caput xpi deus. qui de se dicit. **S**piritus dñi sup me eo qd unxerit me euangelizare pauperibus misit me. **X**pus em caput nostru unctus est oleo iuisibili spe pro vniuersa interpellat ecclesia. epus p sibi commissa. **M**anus vero ungunt ppter misteriu et officium. **M**anus quide que opa signat ungent oleo idest crismate pietatis et misericordie. **P**rimo ut episcopus operetur bonu ad omnes. maxie aut ad domesticos fidei. nemini claudant. oib9 aperiant iuxta illud. **M**anus apuit mopi et brachium extendit ad paupes. **M**an9 arida manus auara man9 tenacitate otracta apiri no potest. **U**ngat igitur ut sanet et apiatur et ut indigentibus elemosinas largiat. **S**ecundo ut ostendat accipere potestatem benedicendi et osecrandi. **V**nde cu eos osecrator mungit osecrare inquit et sanctificare domine digneris manus istas etc. ut sup. **T**ercio ut munde sint ad offerendu hostias pro peccatis. **E**t nota qd sic man9 epi unctae fuerit oleo cu in prespiteru ordinaretur iteruz crismate ungentur cum in epum consecrat. **S**iquidem per manus opa per oleum spussanctus vel gracie copia. per balsamum quod oleo admiscetur in crismate odor bone fame designatur ecc. xxiii. **Q**uasi balsamu no mixtu odor me9. qz ergo in opibus epo et alioz supioz plusqz in alijs inferioribus munus spussancti apparere et odor fame sentiri debet iuxta illud. ij. ad corinth. ij. **X**pi bonus odor fumus deo. **M**an et in celesti ierarchie superiores angeli superioribus domis et gra eminent. **I**dcirco in eorum consecratione manus alias oleo inuncte crismate rōabiliter iunguntur. **P**ollex etia crismate confirmatur. ut pollicis in officio cunctis pficiat ad salutē. **M**oxe i veteri testamēto no solum ungebatur sacerdos. veru etia rex et propheta sicut in libris regu habetur. **Q**uoniam dominus pcepit helie. **V**ade et reuertere in domū tuā p desertū in damascū. cūqz pueneris illuc unges asaēl in regē si p siriaz. et yeu filiū nauay unges regē sup israhel. heliseū aut filiū saphat qui ē de atel unges prophetā p te. **S**amuel quoqz unxit dauid in regē. **S**ed postqz ihesus nazareus quē unxit de9 spū sancto sicut in actibus aploz legitur. **U**inctus est oleo p cōsortibus suis. qui scdm aplm est caput eccleie que ē corp9 ip9 pncipis unctio a capite ad brachiu

est translata ut princeps a tempore xpi non ungetur in capite. sed in brachio siue in humero vel in armo in quibus principatus congrue designatur iuxta qd legitur. fact9 est principatus sup humer9 eius etc. **A**d qd etia signandum samuel fecit poni armū aū saul cui dederat locū in capite mense aū eos qui fuerant inuitati. **I**n capite vero pontificis sacramentalis est delibutio obseruata quia psonā capitis. s. xpi qd est caput eccleie in pontificali officio representat. **D**iffere aut inter pontificis et principis unctōnez. qz caput pontificis crismate osecrat. brachium vō principis oleo delimitur. ut ostendatur quāta sit differēcia inter auctoritatē pontificis et principis potestatem. **E**t nota qd sicut in euangelio legitur quidā p familias vocauit seruos suos et dedit ill' x. mnas. **S**iquidem vocacō serui. est canonica electō epi que fit secūdu vocatōne domini vocantis aaron. **M**an datur ei qñ is qui sibi manus ipofuit dat ei textū euangelij dicens. **V**ade pdica. et ipse cū primo ingreditur ciuitatē suaz pferet euangeliū in pectore suo iuxta morem quorundam ecclesiarum. ostendens quasi negociator mnam suaz. **I**n quibusdam etia ecclesijs cum archiepiscopus datur illi virgam et dicit. **V**ade pdica. et ille statim benedicit pplm in quo signatur qd moyses cū virga missus est in egiptuz rursum episcopi in die sue consecrationis consueuerūt equitare equos albis pānis coopertos representātes illud quod legit in apoc. xix. c. **E**xercit9 qui sunt in celo sequuntur illuz in equis albis. **S**iquidem exercitus qui sunt in celo sunt boni et iusti viri et plati qui quotidie sequuntur p celestibus. tū in omnibus bonis opibus. qui iteo dicitur esse in celo qz sola celestia diligunt et querūt. **V**nde apl9. **M**ostra conuersacio in celis est. **I**ij exercitus. idest iusti et boni viri et plati sequuntur ihesum. qñdo. sez expugnant in se vicia per correctōnez. et in pxiis per ammoniciōez. **V**n iacobus. **Q**ui ouertū fecerit peccatōre ab errore vie sue liberabit animā suā a morte etc. **I**sti exercit9 sūt in eqs albis et in corporibus castis. **C**orpora bonoz dicuntur equi. quia sicut equi dirigunt scdm voluntatem fessoris. ita iustoz corpora reguntur secundum voluntatem xpi. **I**sti equi debent esse albi siue albis operti. idest corpora iustoz et prelatoz debent esse casta et munda. **S**i em casta no fuerint xpm sequi no poterunt. **E**t petrus. **X**ps passus est pro nobis. vobis relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius etc. **S**ed et clerici sancte romane ecclesie ex processione constantini impatoris equitant equos decoratos linteamibus candidissimi coloris. **Q**ua die debet epus consecrari et quare cotex euangelij ponit sup humeros consecrandi. dicitur in secunda pte sub titulo epō. **E**ptio loco dicendū est de osecratione ecclesie. altaris. calicis. et alioz ministerioz ecclesie. que scdm morem cū benedicuntur iungunt non solu ex mandato legis diuine. veruz etiam exemplo beati siluestri qui qñ osecrabat altari

illud crismate pungebat. Precepit enim dominus
moysi ut faceret oleum unctōis de quo ungeret
tabernaculum testimonij. mensam. archam testamēti
candelabrum et suppellectilia. exo. xxx. et xl. et
alia ut pmissum est. Que unctōnes fiunt ut res
bus inunctis maior reuerēcia exhibeat. et maior
eis grā infundat. De his unctōnibus in suis lo
cis dictum est et dicitur. Verū unctōnis sacra
mentum aliud quidem efficit et figurat tā in nouo q̄
in veteri testamento. Unde non iudaizat ecclesia
cum unctōnis celebrat sacramētū. sicut aliqui
antiqui menciuntur. qui neq̄ scripturas neq̄ dei
nouere v̄rutes. De unctōnibus ecclesie et alta
ris in suis titulis dictū est. Paxena siquidē cō
secratur et inūgitur ad amministrazione corpis
xp̄i qui in ara crucis p̄ omnium salute imolari
elegit. Mā et omnipotens deus asper s̄a simulagi
nez in patenis aureis et argēteis ad altare suū
deferri iussit. Calix quoq̄ consecratur et inun
gitur ut grācia sp̄s sancti perficiatur nouum se
pulchrū corpore et sanguinis xp̄i. et ip̄e dignē
illum sua virtute pfundere qui calicem mei cō
secrabit famuli sui perfudit. Octauo de extrema
unctōe que sez ex institutione felix pape q̄rti.
et ex p̄cepto iacobi apl̄i dā laborantibus. in ex
tremis. dicendū est. de qua dicunt quidam q̄ illa
non est ita p̄prie sacramētū sicut crismatō que
fit in fronte vel alias. quia sicut asserunt iterari
potest cum sit oratio sup̄ hominē. q̄ in sacramē
tis non contingit. Sane hęc unctio p̄ solum sacer
dotem fieri potest si plures abesse non possunt. p̄
quam quidem venialia remittunt. iuxta illud. iacobi.
Infirmatur quis ex vobis. ut sup̄. Et autē
unctio hęc in diuersis corp̄is mēbris p̄pter cau
sas que ex orationibus que tūc dicunt et colligunt
et specialit̄ in illis in quibus quinq̄ sensus hōis
vigent. ut quicquid p̄ illos infirmus deliquit p̄
huius unctōnis virtutē abolet. In quibusdam
ordinarijs legit̄. q̄ inungendus debet esse ab mi
nō. xviii. annorū. et q̄ egrotans semel dūtaxat
debet in anno inungi. licet pluries egrotet. et q̄
nullus inungendus est nisi qui p̄t̄ cōpos men
tis existens verbis aut signis id postulauerit. et
q̄ non debent scapule inungi. quia in baptismo
fuerūt inuncte. et ammōdo ministerio carent. et
q̄ confirmatus nō debet inungi in fronte. s̄ in
temporibus. nec p̄spiteri manus ungi debent inte
rius. sed exterius. q̄ in ordinaciōe ei⁹ interius
inuncte fuerunt et q̄ ab episcopo semel inunctus
non debet p̄pter eius reuerēciam vlt̄ p̄ pre
spiterum benedici. Et q̄ si eger inunctus ouale
scit loca inuncta lauentur. et aqua locōnis in ig
nē p̄ciat. Si vero decebat nō lauet corpus p̄
recentez unctōne. et q̄ si eger in extremis labo
rat. cito ungat̄ ne inunctus decebat. Quidā etiā
penitentes et morituri ciliciū induunt et sternū
tur in cinere ut dicit̄ in sexta pte sub q̄rta feria.
in capite ieiuniorū. Mono ciniteriū quod eisdem
gaudet p̄uilegijs cum ecclesia consecratur et be
nedicit̄. sicut domin⁹ benedixit p̄ manus seruorū

suorū abraham ysaac et iacob terram a filijs ef
rem causa sepulture comparatam. Benedicit̄ autē
ut vlt̄ d̄ desinat illic immūdorū spirituū habi
tacio esse et fidelium corpora ibi vsq̄ in diē iudicij
requiescant in pace. nisi paganorū vel infideliorū
vel etiā exōicatorum corpora ibi fuerint huma
ta donec in⁹ fuerit eiecta. Vlt̄ etiā nota q̄ pal
le altaris vestimēta sacerdotalia et hui⁹ ecclesia
stica ornamēta benedicēda sunt. Legimus enim
moysen ex p̄cepto domini tabernaculū diuinis
precibus sacrasse cum mensa et altari et vasis et
vtenilibus ad diuinū cultū explendū. Si ergo
iudei qui legis et futuroz vmbre seruiebāt hęc
agebant. hēbreoz. viij. et. x. c. quātomagis nos
quibus veritas p̄ xp̄m patefacta est hoc agere
debemus. et hoc p̄ ep̄os sacros. et non p̄ coepi
scopos. Vnd̄ legit̄ exo. pent. c. Suncta vasa in
mysterij. benedixit moyses. Et si sacre vesti p̄cia
vel filū abungat̄. non ideo benedictiōez iterari
debere iuris testimonio comprobat̄. Quare autē
res hui⁹ et similes benedicant̄ ex eaz b̄ndictiōi
bus colligitur euidēt. De vestibus vero sacris
dicitur in proximo tercie ptis. Et attēde quia
benedictio seu consecratio ecclesie et vestiu⁹ et
ornamentoz ecclesiasticorū non fit eo q̄ illa
sint grācie susceptiua cum sint inaiata. s̄ hoc nō
scitur inductū. q̄ sicut et homines sic et illa p̄
benedictionem et consecrationem diuino cultui
abilitantur et idonea et maioris reuerēcie efficiū
tur. Personis vero p̄ unctiōne et benedictionez
maior grācia infunditur. Quidā autē in ornamē
toz benedictiōne manus suspendūt. de quo dicit̄
in sēda pte sub ti. de dyacono. Decimo esset
de virginū consecratōne dicendū. sed de hoc in
pt̄miō secunde ptis dicitur.

De ecclesiasticis sacramentis.

Quia ecclesiastica sacramēta notandū in
est q̄ scdm̄ greḡ. sacramentum est in
aliqua celebratione cuius res gesta ita
fit ut aliquid significare rei accipiam⁹
q̄ sancte. id est digne accipiendū est. Mysteriū
vero est q̄ occulte et inuisibiliter opatur sp̄s
sanctus. ita q̄ op̄atō significat. et significando
benedicit̄. Mysterium em̄ est in sacramētis. mini
sterium dicitur i ornamentis. Sed et scdm̄ aug.
sacramētū est inuisibilis grācie visibilis forma.
Item sacrificiū visibile. inuisibile sacramentum.
Item idem signū est res p̄ter speciem quā inge
rit sensib⁹. aliquid aliud ex se faciēs in cognicio
nez venire. Dicitur etiā sacramētū sacre rei sig
nū vel sacrum secretum. De hoc etiā in quar
ta pte sub .vi. pticula canonis dicit̄. sup̄ verbo
mysteriū fidei. et sub ti. de oblacione. Sane q̄daz
sunt sacramēta necessitatis tantū. quedaz d̄omi
natis et necessitatis. quedaz ordinis et necessita
tis. quedā dignitatis. et voluntatis. quedā vero
voluntatis tantū. Sacramētū necessitatis tm̄
est baptismus. qui i summa necessitate a quocūq̄
dū tm̄ in forma ecclesie collat⁹ fuerit pficit̄ ad
salutem. Et dicit̄ necessitatis quia sine eo nemo